

Projekt z dnia 30 sierpnia 2011r.

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA FINANSÓW¹⁾**

z dnia 2011 r.

w sprawie obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej w związku z wykonywaniem transakcji płatniczych przez biuro usług płatniczych

Na podstawie art. 125 ust. 9 ustawy z dnia 19 sierpnia 2011r. o usługach płatniczych (Dz. U. Nr....., poz.....) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenia określa szczegółowy zakres ubezpieczenia, o którym mowa w art. 125 ust. 2 ustawy z dnia 2011 r. o usługach płatniczych, zwanego dalej „ubezpieczeniem OC”, termin powstania obowiązku ubezpieczenia OC oraz minimalną sumę gwarancyjną tego ubezpieczenia.

§ 2.1. Ubezpieczenie OC obejmuje wypłatę przez zakład ubezpieczeń odszkodowania w przypadku niemożności wykonania przez biuro usług płatniczych zobowiązań wynikających z umów o świadczenie usług płatniczych, w szczególności obowiązku zwrotu wpłat wniesionych przez użytkowników w przypadku niewykonania lub nienależytego wykonania przez biuro usług płatniczych zobowiązań wobec tych użytkowników.

2. Ubezpieczenie OC nie obejmuje szkód:

1) polegających na zapłacie kar umownych;

2) powstałych wskutek działań wojennych, rozruchów i zamieszek, a także aktów terroru.

3. Ubezpieczenie OC obejmuje szkody w zakresie, o którym mowa w ust. 1, w odniesieniu do umów o świadczenie usług płatniczych zawartych w okresie ubezpieczenia, chociażby ich wykonanie nie nastąpiło w tym okresie, bez możliwości umownego ograniczenia odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń.

§ 3. Obowiązek zawarcia umowy ubezpieczenia powstaje nie później niż w dniu poprzedzającym dzień rozpoczęcia wykonywania transakcji płatniczych.

§ 4. 1. Wysokość minimalnej sumy gwarancyjnej w odniesieniu do jednego zdarzenia i wszystkich zdarzeń, których skutki są objęte umową ubezpieczenia OC, wynosi 1,2 % rocznego obrotu biura usług płatniczych, nie mniej jednak niż równowartość w złotych 18 000 euro.

¹⁾ Minister Finansów kieruje działem administracji rządowej - instytucje finansowe, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 3 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 16 listopada 2007 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Finansów (Dz. U. Nr 216, poz. 1592).

2. Przez roczny obrót rozumie się obrót wykazany w zatwierdzonym sprawozdaniu finansowym za rok obrotowy poprzedzający rok złożenia wniosku o zawarcie umowy ubezpieczenia OC, pomniejszony o kwotę należnego podatku.

3. Wysokość minimalnej sumy gwarancyjnej, o której mowa w ust. 1, jest ustalana przy zastosowaniu średniego kursu euro ogłaszanego przez Narodowy Bank Polski po raz pierwszy w roku, w którym umowa ubezpieczenia została zawarta.

4. W przypadku biur usług płatniczych rozpoczynających wykonywanie transakcji płatniczych po raz pierwszy wysokość minimalnej sumy gwarancyjnej, o której mowa w ust. 1, określa się na podstawie programu działalności i planu finansowego, o których mowa w art. 120 ust. 2 ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o usługach płatniczych.

§ 5. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia.

Za zgodność pod
względem prawnym
i redakcyjnym

ZASTĘPCA DYREKTORA
Departamentu Prawnego

Grzegorz Dostatni

UZASADNIENIE

Projektowane rozporządzenie stanowi wykonanie upoważnienia ustawowego zawartego w art. 125 ust. 9 ustawy z dnia 19 sierpnia 2011r. o usługach płatniczych (Dz. U. z 2011 r. Nr ..., poz. ...), dalej: „ustawa”, które przewiduje, że minister ds. instytucji finansowych określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy zakres ubezpieczenia wymaganego w związku z wykonywaniem transakcji płatniczych przez biura usług płatniczych, termin powstania obowiązku ubezpieczenia oraz minimalną sumę gwarancyjną tego ubezpieczenia

Ustawa o usługach płatniczych jest pierwszym systemowym uregulowaniem w Polsce zarówno usług płatniczych, jak również samej działalności polegającej na ich świadczeniu. Przepisy ustawy o usługach płatniczych regulują sposób świadczenia usług płatniczych oraz prowadzenie działalności polegającej na ich świadczeniu w taki sposób, aby zapewniło to harmonizację świadczenia takich usług w całej Unii Europejskiej.

Dotychczas świadczenie usług płatniczych miało charakter tzw. wolnej działalności gospodarczej, natomiast wraz z wejściem w życie ustawy uzyskuje status działalności regulowanej, poddanej nadzorowi odpowiednich instytucji, w tym przede wszystkim Komisji Nadzoru Finansowego.

Zgodnie z art. 125 ustawy w ramach prowadzonej działalności biuro usług płatniczych zobowiązane jest do ochrony środków pieniężnych otrzymanych od użytkowników, w tym za pośrednictwem agenta lub innego dostawcy, w celu wykonania transakcji płatniczych. Obowiązek ochrony środków realizowany jest poprzez zawarcie umowy gwarancji bankowej albo ubezpieczeniowej albo umowy ubezpieczenia z bankiem krajowym, instytucją kredytową, z oddziałem banku zagranicznego albo zakładem ubezpieczeń, które nie należą do tej samej grupy, co dane biuro usług płatniczych. Umowa gwarancji bankowej albo ubezpieczeniowej albo umowa ubezpieczenia powinna obejmować wypłatę przez gwaranta lub zakład ubezpieczeń środków pieniężnych z gwarancji lub świadczenia odszkodowawczego w przypadku niemożności wykonania przez biuro usług płatniczych zobowiązań wynikających z umów o świadczenie usług płatniczych, w szczególności obowiązku zwrotu wpłat wniesionych przez użytkowników w przypadku niewykonania lub nienależytego wykonania przez biuro usług płatniczych zobowiązań wobec użytkowników.

W delegacji ustawowej zawarta jest wytyczna, aby przy określaniu minimalnej sumy gwarancyjnej wziąć pod uwagę wysokość kwot transakcji płatniczych. Wysokość kwot transakcji płatniczych stanowi obrót, osiągnięty w danym roku obrotowym zgodnie z art. 3 ust. 1 pkt. 9 ustawy z dnia 29 września 1994r. o rachunkowości (D. u. z 2009 r. Nr 153, poz. 1223, z późn. zm).

Projekt rozporządzenia (§ 4) określa minimalną wysokość sumy gwarancyjnej, uzależniając ją, zgodnie z art. 125 ust. 9 ustawy, od wysokości zrealizowanego obrotu (wysokości kwot transakcji płatniczych). W związku z tym wysokość minimalnej sumy gwarancyjnej została ustalona w projekcie jako 1,2% rocznego obrotu biura usług płatniczych. W przypadku biur usług płatniczych rozpoczynających po raz pierwszy działalność wysokość minimalnej sumy gwarancyjnej powinna w ocenie projektodawcy wynosić 1,2 % od obrotu, zakładanego przez biuro usług płatniczych w programie działalności i planie finansowym, o którym mowa w art. 120 ust. 2 ustawy.

Biura usług płatniczych prowadzą działalność na stosunkowo niewielką skalę. Średnia całkowitej kwoty transakcji z poprzednich 12 miesięcy, zgodnie z art. 118 ust. 3 ustawy, nie może przekroczyć kwoty 500 000 euro miesięcznie (w stosunku do biur usług płatniczych rozpoczynających działalność wysokość sumy ubezpieczenia wynosi 1,2 % od obrotu zakładanego przez biuro usług płatniczych w programie działalności i planie finansowym na okres 12 miesięcy działalności biura). Przyjęto średni okres retencji tych środków na 3 dni robocze, dodatkowo uwzględniono 250 dni roboczych oraz założono stabilność strumienia środków pieniężnych w ciągu roku. Dzięki takiemu wyliczeniu przeciętna suma środków eksponowanych na ryzyko na koniec dnia roboczego wyniesie w przybliżeniu 0,012, tj. 1,2%.

Przyjmując roczny obrót jako iloczyn 12 miesięcy i 500 000 euro, tj. maksymalnie 6 000 000 euro, 1,2 % tej sumy stanowi 72 000 euro. Jest to kwota maksymalna, natomiast minimalna kwota nie może być zbyt niska. Zważywszy, że kwota narażona na ryzyko nie jest jednolita w ciągu roku, jedna czwarta wskazanej sumy, tj. 18 000 euro, jest w ocenie projektodawcy uzasadniona.

Zgodnie z art. 119 ustawy, działalność w zakresie usług płatniczych w charakterze biura usług płatniczych może być wykonywana po uzyskaniu wpisu do rejestru prowadzonego przez KNF.

W związku z tym w § 3 projektu wskazano, że obowiązek zawarcia umowy ubezpieczenia powstaje nie później niż w dniu poprzedzającym dzień rozpoczęcia wykonywania transakcji płatniczych. Zgodnie z art. 175 ustawy działające biuro usług płatniczych jest obowiązane do zawarcia umowy ubezpieczenia w terminie 3 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy. Należy podkreślić, że umowa ubezpieczenia obejmuje cały okres prowadzenia działalności przez biuro usług płatniczych. Biuro usług płatniczych zobowiązane jest przekazywać KNF dokumenty potwierdzające zawarcie stosownej umowy, dzięki czemu KNF będzie w stanie efektywnie monitorować utrzymywanie ciągłości przewidzianych ustawą środków ochronnych przez poszczególne biura usług płatniczych, pod rygorem nałożenia przez KNF kary pieniężnej.

Rozporządzenie powinno wejść w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia.

Zawarte w projekcie regulacje nie stanowią przepisów technicznych w rozumieniu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039, z późn. zm.), dlatego też projekt rozporządzenia nie podlega procedurze notyfikacji.

W opinii projektodawców, regulacja nie mieści się w zakresie przedmiotowym zagadnień podlegających konsultacjom z Europejskim Bankiem Centralnym, zgodnie z art. 2 ust. 1 decyzji Rady z dnia 29 czerwca 1998 r. (98/415/WE).

Projekt rozporządzenia jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

Zgodnie z art. 5 ustawy dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414, z późn. zm.) projekt zostanie umieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji oraz Ministerstwa Finansów.

W związku z art. 50 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. Nr 157, poz. 1240, z późn. zm.) należy podnieść, że projektodawca nie przewiduje, aby projektowane przepisy miały wpływ na sektor finansów publicznych, w tym zwiększenie wydatków lub zmniejszenie dochodów jednostek sektora finansów publicznych.

OCENA SKUTKÓW REGULACJI (OSR)

1. Podmioty, na które oddziałuje akt normatywny.

Projektowane rozporządzenie będzie oddziaływało w głównej mierze na biura usług płatniczych, wykonujące działalność w zakresie usług płatniczych.

Regulacja będzie miała również wpływ na zakłady ubezpieczeń, które będą zawierały umowy ubezpieczenia.

Ponadto regulacja wpłynie (pozytywnie) na klientów biur usług płatniczych, poprzez podniesienie poziomu zabezpieczeń ich ewentualnych przyszłych roszczeń.

Liczba istniejących na polskim rynku płatniczym podmiotów, które będą docelowo miały status instytucji płatniczej i biura usług płatniczych, wskazuje na to, że odpowiednio wysokie zapotrzebowanie na ubezpieczenia oraz gwarancje, z uwagi na istniejące w Polsce rozdrobnienie rynku usług płatniczych, najwyższe w Unii Europejskiej (zgodnie z danymi Narodowego Banku Polskiego na koniec 2009 roku liczba ww. podmiotów wynosiła ponad 22.500).

Należy podkreślić, że ryzyko upadłości tych instytucji, w szczególności obecnie małych pośredników finansowych, znacznie spadnie w związku z wejściem w życie ustawy o usługach płatniczych (stworzenie nadzoru ostrożnościowego sprawowanego przez Komisję Nadzoru Finansowego nad tą częścią rynku finansowego). Jak wskazują dane od 2008 r. nie zanotowano przypadków upadłości takich podmiotów, nie miały także miejsca publicznie ujawnione przypadki oszustw na szkodę klientów, tak jak to miało miejsce w poprzednich latach.

Konieczność posiadania przez biura usług płatniczych umowy ubezpieczenia będzie miało wpływ na koszty ich funkcjonowania, co jednak stanowi konsekwencję systemowej regulacji a usług płatniczych jako działalności regulowanej i pociąga za sobą konieczność dostosowania się funkcjonujących na tym rynku podmiotów do nowych realiów prawnych. Przepisy ustawy o usługach płatniczych stanowią implementację dyrektywy 2007/64/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 13 listopada 2007 r. w sprawie usług płatniczych w ramach rynku wewnętrznego zmieniającej dyrektywy 97/7/WE, 2002/65/WE, 2005/60/WE i 2006/48/WE i uchylającej dyrektywę 97/5/WE (dyrektywa PSD), będącej dyrektywą tzw. pełnej harmonizacji i są zbieżne z odpowiednimi aktami istniejącymi w pozostałych krajach obszaru Europejskiego Obszaru Gospodarczego. Gdyby żaden z polskich ubezpieczycieli nie przygotował produktu

ubezpieczeniowego lub banki nie były skłonne oferować gwarancji bankowych - instytucje zagraniczne mające oddziały w Polsce będą mogły takie produkty zaproponować.

2. Konsultacje.

Projekt zostanie przekazany do przedstawicieli rynku ubezpieczeń reprezentowanego przez Polską Izbę Ubezpieczeń, Stowarzyszenie Polskich Brokerów Ubezpieczeniowych i Reasekuracyjnych, Polską Izbę Pośredników Ubezpieczeniowych i Finansowych, Izbę Gospodarczą Ubezpieczeń i Obsługi Ryzyka, z organem właściwym w sprawach nadzoru nad rynkiem finansowym - Komisją Nadzoru Finansowego, Rzecznikiem Ubezpieczonych.

3. Wpływ aktu normatywnego na:

- sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego:

Wejście w życie rozporządzenia nie spowoduje kosztów lub obciążeń w sektorze finansów publicznych (w tym nie wpłynie na budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego), w szczególności nie będzie skutkowało zwiększeniem wydatków lub zmniejszeniem dochodów jednostek sektora finansów publicznych.

- rynek pracy:

Wejście w życie rozporządzenia nie spowoduje zmian na rynku pracy.

- konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczości, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw:

Wejście w życie rozporządzenia nie wpłynie na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw.

- sytuację i rozwój regionalny:

Wejście w życie rozporządzenia nie wpłynie na sytuację i rozwój regionalny.

4. Wskazanie źródeł finansowania.

Projekt rozporządzenia nie pociąga za sobą obciążeń budżetu państwa oraz budżetów jednostek samorządu terytorialnego. Natomiast wydatki związane z zawarciem umów gwarancji bankowej lub ubezpieczeniowej, będą ponoszone przez biura usług płatniczych.

5. Opinia o zgodności projektu z prawem Unii Europejskiej.

Projekt rozporządzenia jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

Sporządziła:

Katarzyna Chmielewska-Piętka
starszy specjalista
Ministerstwo Finansów
Departament Rozwoju Rynku Finansowego
Wydział Systemów i Usług Płatniczych
tel. 694-50-13
Katarzyna.Chmielewska-Pietka@mofnet.gov.pl